

ŚLUB BEZ BIERZMOWANIA?!

Jedna z moich przyjaciółek, która zawarła ślub ponad 20 lat temu, zdradziła mi rodzinny sekret. Okazało się, że jej mąż nigdy nie przyjął sakramentu bierzmowania. Zawsze byłam przekonana, że ten sakrament jest konieczny do zawarcia małżeństwa. Mój mąż także musiał chodzić przed ślubem na dodatkowy kurs. Czy małżeństwo bez bierzmowania ma takie samo znaczenie, tzn. przywileje i obowiązki? Kto i w jakich sytuacjach mógłby zwolnić z bierzmowania? Czy zna Ksiądz takie przypadki?

Urszula z Katowic

Na pytanie, czy katolik może zawrzeć małżeństwo kościelne, nie będąc bierzmowanym, odpowiedź może być tylko jedna: może. Nieprzyjęcie sakramentu bierzmowania nie wpływa bowiem na ważność zawieranego małżeństwa. W przypadku katolika niebierzmowanego i bierzmowanego przez zawarcie małżeństwa powstaje taki sam węzeł małżeński. W obydwu przypadkach małżonkom przysługują jednakowe obowiązki i prawa w tym, co dotyczy wspólnoty życia małżeńskiego.

Gdybym jednak poprzestał na powyższej odpowiedzi, ograniczając się wyłącznie do litery prawa, wtedy pominąłbym bardzo istotną kwestię. Nie można stracić z oczu faktu, że małżeństwo można przyjąć ważnie, ale jednak nieowocnie. Innymi słowy, może się zdarzyć, że ktoś zawiera małżeństwo w Kościele, ale nie chce lub nie potrafi skorzystać w pełni z pomocy, jaką Pan Bóg ofiaruje mu, aby był w stanie jak najlepiej wypełnić obowiązki przyjęte z chwilą zawarcia małżeństwa.

Szczególne wsparcie potrzebne do wypełniania obowiązków małżeńskich małżonkowie otrzymują poprzez sakramenty: małżeństwa, chrztu, bierzmowania, spowiedzi i Eucharystii. Nie można zatem się dziwić, że ustawodawca kościelny w kan. 1065 KPK zobowiązał katolików, którzy nie przyjęli jeszcze bierzmowania, aby uczynili to przed ceremonią ślubną.

Wymóg ten nie jest jednak absolutny. Kościół, rozpoznając naturalne prawo mężczyzny i kobiety do zawarcia małżeństwa, zauważa, że są takie okoliczności, kiedy przyjęcie bierzmowania może wiązać się z poważnymi niedogodnościami, na skutek czego małżeństwo może zawrzeć także katolik niebierzmowany. Dzieje się tak chociażby wtedy, gdy przed ślubem brakuje czasu na spełnienie warunków koniecznych do owocnego przyjęcia bierzmowania. Za nieprzyjęciem tego sakramentu przed zawarciem małżeństwa może przemawiać również trwanie narzeczonych w związku nieformalnym lub w małżeństwie cywilnym. Biskupi polscy w nowo ogłoszonym *Dekrecie ogólnym o przeprowadzaniu rozmów kanoniczno-duszpasterskich z narzeczonymi przed zawarciem małżeństwa kanonicznego* zdecydowali, że wspomniane osoby mogą przyjąć bierzmowanie dopiero wtedy, gdy uregulują swoją sytuację zgodnie z nauką Kościoła.

Choć obowiązujące prawo kościelne w Polsce nie uzależnia możliwości zawarcia małżeństwa przez katolików niebierzmowanych od uzyskania stosownej zgody ordynariusza miejsca (np. biskupa diecezjalnego), to jednak w niektórych diecezjach taki wymóg istnieje.

Mówiąc o powinności przyjęcia sakramentów inicjacji chrześcijańskiej przed zawarciem małżeństwa, warto zauważyć, że małżonkowie katolicy, którzy nie przyjęli bierzmowania, mogą i powinni przyjąć ten sakrament w późniejszym czasie. W wielu diecezjach istnieją specjalne ośrodki, które przygotowują osoby dorosłe do sakramentów. Udział w przygotowaniu do sakramentów oraz przyjęcie bierzmowania w takim miejscu pozwala osobom dojrzałym uniknąć dyskomfortu, który mógłby się wiązać z przystąpieniem do tego sakramentu wraz z młodzieżą szkolną. Niekiedy przygotowanie do bierzmowania może odbyć się także indywidualnie pod opieką własnego duszpasterza – np. gdy kandydat do sakramentu jest w podeszłym wieku.